Socialförsäkringsutskottets betänkande 1984/85:2

om vissa handikappfrågor

Motionerna

I motion 1983/84:619 av Gullan Lindblad (m) och Nils Carlshamre (m) hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller om åtgärder ägnade att åstadkomma en ny bedömning av ärenden rörande handikappersättning till psoriasissjuka i enlighet med motionen.

I motion 1983/84:780 av Lars Werner m. fl. (vpk) föreslås

1. att riksdagen hemställer hos regeringen om förslag som innebär att bilen erkänns som tekniskt hjälpmedel för handikappade,

2. att riksdagen hemställer hos regeringen att därvid även undersöka möjligheterna att sluta upphandlingsavtal i enlighet med vad som anförs i motionen.

I motion 1983/84:1200 (yrk. 1) av Margit Sandéhn (s) och Maj-Lis Landberg (s) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande åtgärder för att de psoriasissjukas kostnader i samband med sjukdomen minskas. (Motionen i övrigt behandlas i betänkande SfU 1984/85:1.)

I motion 1983/84:1589 av Elver Jonsson m. fl. (fp, c, m) hemställs att riksdagen beslutar begära att regeringen förelägger riksdagen förslag till förändringar och förbättringar beträffande handikappades möjligheter att inneha egen bil.

I motion 1983/84:1599 av Bengt Lindqvist (s) hemställs att riksdagen hos regeringen begär en översyn av samhällets kompensation till diabetiker för de merkostnader de har på grund av sin sjukdom.

Utskottet har inhämtat yttranden över motion 1983/84:619 från riksförsäkringsverket, Försäkringskasseförbundet, försäkringsöverdomstolen och Handikappförbundens centralkommitté. Till Försäkringskasseförbundets yttrande har fogats yttranden från Blekinge, Gävleborgs, Hallands, Kopparbergs, Kristianstads, Kronobergs, Norrbottens, Stockholms, Södermanlands, Värmlands, Västernorrlands, Västmanlands, Älvsborgs, Örebro och Östergötlands läns samt Göteborgs och Malmö allmänna försäkringskassor. Vidare har till Handikappförbundens centralkommittés yttrande fogats yttrande från Svenska psoriasisförbundet.

Över motion 1983/84:780 har utskottet inhämtat yttranden från Handikappförbundens centralkommitté, De handikappades riksförbund och handikappinstitutet.

1 *Riksdagen 1984/85. 11 saml. Nr 2*

Rättelse: S. 1, rad 3 nedifrån räknat Står: 1983/84:619 Rättat till: 1983/84:780

Gällande bestämmelser

Handikappersättning

Handikappersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) kan utgå med f. n. 65, 50 eller 34 % av basbeloppet per år alltefter omständigheterna i det enskilda fallet. Ersättningen tillkommer försäkrad som fyllt 16 år och som, innan han fyllt 65 år, för avsevärd tid fått sin funktionsförmåga nedsatt i sådan omfattning att han antingen i sin dagliga livsföring behöver mera tidskrävande hjälp av annan eller – för att kunna förvärvsarbeta – behöver hjälp av annan eller eljest till följd av handikappet får vidkännas betydande merutgifter. Ersättningen till blind utgör för tid före den månad hel ålderspension eller hel förtidspension börjar utgå 65 % av basbeloppet per år. Därefter utgår 34 % av basbeloppet om stödbehovet i det särskilda fallet inte ger anledning till högre ersättning. Även den som är döv eller gravt hörselskadad har en ovillkorlig rätt till handikappersättning med 34 % av basbeloppet.

Bidrag till bil till handikappade personer

Handikappade som är beroende av bil för sitt arbete eller studier kan erhålla statligt bidrag enligt arbetsmarknadskungörelsen till inköp av bil. Inom ramen för sjukvårdshuvudmännens hjälpmedelsverksamhet kan handikappade vidare utan kostnad erhålla vissa tekniska hjälpmedel. Dessa finns upptagna i den av handikappinstitutet utgivna hjälpmedelsförteckningen. Handikappmoped utgör ett sådant hjälpmedel. Den som är berättigad till handikappmoped kan i stället erhålla ett kontant belopp om f. n. 8 500 kr. till inköp av bil. Kontant belopp kan inte utgå om bidrag till inköp av bil utgått enligt arbetsmarknadskungörelsen. Förutom dessa direkta bidrag förekommer andra stödformer som skattelättnader, färdtjänst och merutgifter inom handikappersättningen för bil.

Utredningsarbete m. m.

Handikappersättning

Bestämmelserna om rätt till handikappersättning trädde i kraft den 1 juli 1975. En redovisning av den praktiska tillämpningen av de nya reglerna lämnades av riksförsäkringsverket i betänkande Ds S 1977:6, Erfarenheterna av handikappersättningen. När det gällde frågan om nedsatt funktionsförmåga konstaterade verket att det i den praktiska tillämpningen har visat sig att personer med vissa handikapp, t. ex. psoriasis, har bedömts inte ha sådan nedsättning i funktionsförmågan som erfordras för rätt till handikappersättning, trots att de i vissa fall haft stora merutgifter för att kunna upprätthålla sin funktionsförmåga. Enligt verkets mening borde inte funktionsförmågan

prövas fristående utan tillsammans med de hjälpbehov och merutgifter som handikappet ger upphov till.

I sitt remissyttrande över betänkandet framhöll försäkringsdomstolen att grunden för avslag inte varit den som riksförsäkringsverket antagit utan att grunden varit att de av handikappet föranledda godtagbara merutgifterna eller hjälpbehoven inte varit av den storlek att rätt till handikappersättning förelegat. Mot denna bakgrund konstaterade departementschefen i proposition 1977/78:100, bilaga 8, att den rådande rättstillämpningen överensstämde med vad verket förordat, och någon lagändring var således inte erforderlig. Verket uppmanades emellertid att utfärda nya tillämpningsföreskrifter. I juni 1978 utfärdade riksförsäkringsverket nya tillämpningsföreskrifter i en kungörelse om handikappersättning (RFFS 1978:13). Härav framgår att vid bedömningen av funktionsförmågans nedsättning skall utgångspunkten vara den försäkrades funktionsförmåga före behandlande eller hjälpande åtgärder i anledning av handikappet.

Härefter har riksförsäkringsverket haft i uppdrag att utreda frågan om vilka merutgifter som bör beaktas vid prövningen av rätten till handikappersättning på grund av olika sjukdomar och handikapp. Enligt uppdraget skulle utredningen bl. a. sikta till att få fram vissa schabloner, som kunde tjäna som underlag för bedömningen av merutgifterna i olika situationer och där så var möjligt begränsa granskningen i det enskilda fallet till att främst avse handikappets närmare beskaffenhet och vilka slag av merkostnader detta skulle föra med sig.

Resultatet av detta utredningsuppdrag har redovisats i betänkandet (Ds S 1981:16) Merutgifter m. m. inom handikappersättningen. Enligt riksförsäkringsverket gav resultatet av utredningen inte anledning att för ytterligare några handikapp föreslå införandet av motsvarande garantiregler som för blinda och döva. Grundförutsättningen för tillämpningen av en garantiregel, nämligen att ett visst handikapp bör medföra ett stödbehov av i stort sett samma slag och omfattning för samtliga personer som har samma grad av handikappet, är – såvitt framgick av den verkställda utredningen – sällan eller aldrig uppfylld. Tvärtom visade resultatet på avsevärda individuella skillnader i fråga om stödbehovet vid samma slag och svårighetsgrad av ett handikapp. Detta var bl. a. fallet med psoriasissjuka där verket fann att endast individuella bedömningar av rätten till handikappersättning kunde komma i fråga. Såvitt gällde diabetessjuka fann riksförsäkringsverket att handikappersättning endast kom i fråga när diabetikerna hade ytterligare sjukdomar som påverkade stödbehovet, såsom exempelvis komplikationer till diabetesen.

I detta sammanhang bör också nämnas att regeringen i februari 1984 i enlighet med vad som tidigare förordats (prop. 1982/83:3, SfU 14, rskr 211) uppdragit åt statens handikappråd att göra en kartläggning av det ekonomiska stödet till handikappade. Enligt direktiven skall kartläggningen vara allsidig och avse såväl stöd från den allmänna försäkringen som statligt och kommunalt stöd, inkl. skattelättnader.

Bidrag till bil till handikappade personer

På riksdagens begäran (SfU 1977/78:25) har en parlamentariskt sammansatt kommitté, bilstödskommittén (S 1979:04), haft i uppdrag att göra en allsidig utredning av frågan om bilstöd till handikappade.

I betänkandet (SOU 1982:44) Nytt bilstöd till handikappade föreslår kommittén ett enhetligt och samordnat system för att ekonomiskt stödja handikappades innehav av egen bil. Huvudprinciperna har varit att ett bilstöd *dels* skall täcka de merkostnader för förflyttning som är en följd av handikappet, *dels* ge ett ekonomiskt stöd till dem vars inkomst annars inte gör det möjligt att skaffa bil. Enligt kommittén talar två skäl för att bibehålla och bygga ut bilstödet som komplement och alternativ till färdtjänsten, nämligen att egen bil ger handikappade större rörlighet och oberoende och dessutom redan vid en måttlig resevolym medför lägre samhällskostnader. Bilstödet bör vidare, enligt kommitténs mening, vara utformat så att det ger bättre stöd till icke förvärvsarbetande handikappade än i dag. Ett sammanhållet bilstöd för såväl förvärvsarbetande som icke förvärvsarbetande handikappade är viktigt av principiella skäl men också därför att det ger en enklare och mer överskådlig administration. Förslaget till bilstöd har från dessa utgångspunkter konstruerats som en modell med olika delar enligt följande. *Kreditgaranti för inköp av bil* som gör det möjligt för alla att utan dröjsmål skaffa bil. Lån skall förmedlas på den allmänna kreditmarknaden, och kommunerna skall genom borgensförbindelse svara för själva kreditgarantin. Garantin skall gälla en lånetid på sju år, och lånebeloppet bör som regel inte kunna överstiga 3,5 basbelopp. Vidare skall som regel en sjundedel av inköpskostnaden satsas av den handikappade själv. *Kapitalkostnadsbidrag*, som är ett inkomstprövat stöd för att bidra till lånekostnader för dem som har svag ekonomi. Det skall utgå endast till den som beviljats kreditgaranti. *Driftbidrag* som skall utgå generellt med 23 % av basbeloppet för att täcka de högre driftkostnader som handikappet medför. Slutligen *specialutrustningsbidrag* som är avsett att helt täcka kostnaderna för en anpassning av bilen till den handikappades förutsättningar.

Betänkandet, som har remissbehandlats, är föremål för beredning inom regeringskansliet.

Remissyttranden över motion 1983/84:619 om handikappersättning till psoriasissjuka

I motion 1983/84:619 begärs åtgärder i syfte att åstadkomma en mindre restriktiv bedömning av ärenden rörande handikappersättning till psoriasissjuka.

Försäkringsöverdomstolen har i sitt yttrande särskilt tagit upp påståendet i motionen om att domstolen avslagit framställningar om handikappersättning med motiveringen att den försäkrades funktionsförmåga inte varit nedsatt i tillräcklig omfattning. Domstolen tillbakavisar påståendet och hänvisar till

sitt remissvar över riksförsäkringsverkets betänkande (Ds S 1977:6) Erfarenheter av handikappersättning, som är återgivet bl. a. i verkets betänkande (Ds S 1981:16) Merutgifter m. m. inom handikappersättningen. Härav framgår att domstolen grundat sin rättstillämpning på en sammanvägd bedömning av nedsättningen av funktionsförmågan och förekomsten av hjälpbehov och/eller merutgifter. Att framställningar om handikappersättning inte bifallits har som regel berott på att hjälpbehovet och/eller de godtagbara merutgifterna inte har sådan omfattning att handikappersättning kunnat utgå. Denna rättstillämpning gäller alltjämt i domstolen, och vid bedömningen av rätt till handikappersättning skiljer sig inte mål som gäller psoriatiker från mål som gäller andra handikappade.

I *riksförsäkringsverkets* yttrande redogör verket för sitt tidigare utredningsarbete i frågan. Med hänvisning härtill anför verket att individuella bedömningar av rätten till handikappersättning är nödvändiga beträffande psoriasissjuka. Enligt verkets mening skulle en mindre restriktiv bedömning, på sätt som förordats i motionen, förutsätta någon form av schablonbedömning men mot bakgrund av vad ovan anförts är någon schablonisering av rätten till ersättning till psoriasissjuka inte ändamålsenlig. Verket avstyrker därför bifall till motionen.

Försäkringskasseförbundet har i sitt yttrande anfört att frågan om handikappersättning till psoriasissjuka har varit föremål för utredning ett flertal gånger, och förbundet anser inte att den behöver utredas på nytt. Förbundet, som i och för sig är positivt till en mer generös bedömning av rätten till handikappersättning till psoriasissjuka, anser att för att uppnå detta syfte erfordras en lagändring. Ett sätt skulle enligt förbundet vara att införa en ytterligare, lägre ersättningsnivå. Denna ersättningsnivå skulle även gälla andra grupper av handikappade.

Handikappförbundens centralkommitté (HCK), som inhämtat yttrande från Svenska psoriasisförbundet, delar motionärernas uppfattning att psoriatiker f. n. diskrimineras vid ansökningar om handikappersättning. Svenska psoriasisförbundet framhåller att psoriatiker har betydande merkostnader på grund av sin sjukdom och att dessa sammantagna med det ingrepp i livsföringen som den intensiva behandlingen medför borde berättiga till handikappersättning. HCK tillstyrker därför motionen.

Remissyttranden över motion 1983/84:780 om bilstöd till handikappad

I motion 1983/84:780 begärs förslag från regeringen om att bil erkänns som tekniskt hjälpmedel för handikappade.

Handikappförbundens centralkommitté (HCK) delar motionärernas uppfattning om att bil bör erkännas som tekniskt hjälpmedel. HCK som tidigare beretts tillfälle att yttra sig över bilstödskommitténs förslag var därvid starkt kritisk på flera punkter. Bl. a. ansåg HCK att förbättringar för nytillkommande grupper inte fick genomföras på bekostnad av dem som i dag är berättigade till bilstöd. Motionsförslaget skulle enligt HCK innebära en

betydligt bättre lösning av frågan om bilstöd och borde heller inte medföra någon ytterligare försening av frågans lösning. HCK tillstyrker därför motionen.

De handikappades riksförbund (DHR) anför att motionärernas förslag i stort sett överensstämmer med vad förbundet uttalade i sitt remissvar över bilstödskommitténs betänkande. Enligt förbundets mening är det angeläget att bilfrågan för rörelsehindrade snarast får en lösning.

Handikappinstitutet stöder däremot bilstödskommitténs förslag och anser att detta snarast bör förverkligas i en eller annan form.

Utskottet

Handikappersättning

Handikappersättning utgår till försäkrad som fyllt 16 år och som, innan han fyllt 65 år, för avsevärd tid fått sin funktionsförmåga nedsatt i sådan omfattning att han antingen i sin dagliga livsföring behöver mera tidskrävande hjälp av annan eller för att kunna förvärvsarbeta behöver hjälp av annan eller eljest till följd av handikappet får vidkännas betydande merutgifter. Alltefter hjälpbehovets omfattning eller merutgifternas storlek utgår handikappersättning med 65, 50 eller 34 % av basbeloppet per år.

Enligt riksförsäkringsverkets tillämpningsföreskrifter (RFFS 1978:13) skall vid bedömningen av funktionsförmågans nedsättning utgångspunkten vara den försäkrades funktionsförmåga före behandlande eller hjälpande åtgärder i anledning av handikappet.

I motion 1983/84:619 av Gullan Lindblad och Nils Carlshamre anförs att psoriatiker har betydande merkostnader på grund av sitt handikapp men att de missgynnas vid bedömningen av rätt till handikappersättning. Detta beror enligt motionärerna på att besvärsinstanserna inte ansett att psoriatikernas funktionsförmåga varit nedsatt i sådan omfattning att rätt till handikappersättning förelegat. Motionärerna begär därför att åtgärder vidtas i syfte att åstadkomma en mindre restriktiv bedömning av ärenden rörande handikappersättning till psoriasissjuka.

Såsom framgår av den inledningsvis lämnade redogörelsen har försäkringsöverdomstolen, riksförsäkringsverket, Försäkringskasseförbundet och Handikappförbundens centralkommitté yttrat sig över motionen. Försäkringsöverdomstolen har tillbakavisat påståendet om att psoriatikers framställningar om handikappersättning har avslagits med motiveringen att funktionsförmågan inte varit nedsatt i tillräcklig omfattning. Domstolen har uppgett att den grundar sin rättstillämpning på en sammanvägd bedömning av nedsättningen av funktionsförmågan och förekomsten av hjälpbehov och/eller merutgifter, och vid bedömningen av rätt till handikappersättning skiljer sig inte mål som gäller psoriatiker från mål som gäller andra handikappade. Riksförsäkringsverket har avstyrkt bifall till motionen med

hänsyn till att motionsförslaget förutsätter någon form av schablonbedömning medan enligt verkets mening individuella bedömningar är nödvändiga beträffande psoriasissjuka. Försäkringskasseförbundet är positivt till en mer generös bedömning av rätten till handikappersättning för psoriasissjuka och anser att ett sätt skulle vara att införa en ytterligare, lägre ersättningsnivå inom handikappersättningen. Denna ersättningsnivå skulle även gälla andra grupper av handikappade. Handikappförbundens centralkommitté delar motionärernas uppfattning och tillstyrker motionen.

Enligt utskottets mening framgår det av såväl försäkringsöverdomstolens yttrande som av det inledningsvis redovisade utredningsmaterialet att bedömningen av rätt till handikappersättning för psoriatiker sker enligt samma grunder som för andra grupper av handikappade. Såvitt gäller frågan om någon form av schablonbedömning för psoriatiker har utskottet tidigare avvisat denna tanke i sitt av riksdagen godkända betänkande SfU 1982/83:18. Utskottet saknar skäl frångå denna bedömning. Mot denna bakgrund är utskottet således inte berett att förorda någon ändring på sätt som föreslagits i motion 619.

Även motionärerna i motion 1983/84:1200 av Margit Sandéhn och Maj-Lis Landberg tar upp frågan om handikappersättning till psoriasissjuka. Motionärerna pekar på att psoriasis kan medföra höga kostnader för den sjuke såsom exempelvis för resor till och från behandlingsanläggningarna och för inköp av egen ljusanläggning. Vidare påverkas sänglinne och kläder av de preparat som den sjuke måste använda och slits därför onormalt genom täta tvättningar. Enligt motionärerna bör handikappersättning utgå till kroniskt psoriasissjuka dels som kompensation för väsentligt höjda levnadskostnader, dels för höga vårdkostnader. Motionärerna begär därför i yrkande 1 ett tillkännagivande om att åtgärder bör vidtas för att minska de psoriasissjukas kostnader i samband med sjukdomen.

Utskottet har i betänkande SfU 1982/83:18 avstyrkt en motion med samma syfte som den förevarande med motiveringen att utskottet inte ansåg sig böra göra något generellt uttalande om rätt till handikappersättning för psoriasissjuka. Utskottet vidhåller denna inställning. I sammanhanget vill utskottet dock upplysa om att ultravioletta lampor för psoriasissjuka numera betraktas som tekniskt hjälpmedel för handikappade.

I anslutning till behandlingen av dessa två motioner vill utskottet erinra om det inledningsvis nämnda uppdrag statens handikappråd har fått i syfte att göra en kartläggning av det ekonomiska stödet till handikappade.

Bengt Lindqvist tar i motion 1982/83:1599 upp frågan om diabetikers merkostnader på grund av sin sjukdom. Motionären hänvisar till att konsumentverket beräknat att diabetiker har en årlig merkostnad för mat med mellan 2 000 och 3 000 kr. uttryckt i 1983 års prisnivå. Dessutom tillkommer kostnader för läkarbesök, resor, sjukvårdande behandlingar m. m. Sammanlagt beräknas i motionen att diabetikers årliga merkostnader uppgår till mellan 3 500 och 5 000 kr. Enligt motionären är möjligheterna för

diabetiker att få handikappersättning lika begränsade som möjligheterna att få extra avdrag i deklarationen, och han begär därför en översyn av samhällets kompensation till diabetiker för de merkostnader de har på grund av sin sjukdom.

Den ovannämnda kartläggningen av det ekonomiska stödet till handikappade som statens handikappråd fått i uppdrag att göra skall enligt direktiven vara allsidig och avse såväl stöd från den allmänna försäkringen som statligt och kommunalt stöd, inkl. skattelättnader. Med hänsyn härtill anser utskottet inte att någon riksdagens åtgärd med anledning av motion 1599 är påkallad.

Bidrag till bil till handikappade personer

Handikappade som är beroende av bil för sitt arbete eller studier kan erhålla statligt bidrag enligt arbetsmarknadskungörelsen för inköp av bil. Bidraget är inkomstprövat och utgår f. n. med högst 30 000 kr.

Handikappade kan vidare erhålla vissa tekniska hjälpmedel. Handikappmoped är ett sådant hjälpmedel. Den som är berättigad till handikappmoped kan i stället erhålla ett kontant belopp om f. n. 8 500 kr. till inköp av bil.

Förutom dessa direkta bidrag förekommer andra stödformer såsom skattelättnader, merutgifter för bil inom handikappersättningen och färdtjänst.

Bilstödskommittén har, såsom inledningsvis redovisats, i sitt betänkande (SOU 1982:44) Nytt bilstöd till handikappade föreslagit ett enhetligt och samordnat system för att ekonomiskt stödja handikappades innehav av egen bil. Huvudprinciperna har varit att ett bilstöd dels skall täcka de merkostnader för förflyttning som är en följd av handikappet, dels ge ett ekonomiskt stöd till den vars inkomst annars inte gör det möjligt att skaffa egen bil. Förslaget har konstruerats som en modell med olika delar, nämligen kreditgaranti för inköp av bil, kapitalkostnadsbidrag, driftbidrag och specialutrustningsbidrag. Bilstödskommitténs betänkande har remissbehandlats och är föremål för beredning inom regeringskansliet.

I motion 1983/84:1589 av Elver Jonsson m. fl. begärs förslag till förändringar och förbättringar beträffande handikappades möjligheter att inneha egen bil. Motionärerna anför en rad skäl för att förverkliga ett förbättrat bilstöd till de handikappade. Bl. a. är ett förbättrat bilstöd ett viktigt social- och arbetsmarknadspolitiskt instrument, och dessutom kommer ett sådant stöd att minska kostnadstrycket på den allmänna färdtjänsten. Motionärerna, som hänvisar till bilstödskommitténs förslag, anser att alltför lång tid förflutit sedan betänkandet avlämnades, och regeringen bör därför med förtur lägga fram ett förslag.

Även motionärerna i motion 1983/84:780 av Lars Werner m. fl. tar upp frågan om bilstöd till handikappade. De anser dock att bilstödskommitténs förslag är behäftat med en rad brister och vill ha en annan utformning av

stödet. I motionen hävdas att den bästa lösningen är att erkänna bil som tekniskt hjälpmedel för handikappade. En sådan lösning skulle enligt motionärerna inte heller behöva skilja sig kostnadsmässigt särskilt mycket från bilstödskommitténs förslag. Enligt beräkningar i motionen skulle den sammanlagda kostnaden för bil som tekniskt hjälpmedel uppgå till 172 milj. kr. per år. Mot denna bakgrund begärs i yrkande 1 förslag från regeringen som innebär att bil erkänns som tekniskt hjälpmedel för handikappade. I yrkande 2 begärs att regeringen därvid även undersöker möjligheterna att sluta upphandlingsavtal med svenska biltillverkare i syfte att nedbringa kostnaderna och utveckla bättre anpassade fordon.

Av remissyttrandena över motion 780 framgår att Handikappförbundens centralkommitté och De handikappades riksförbund delar motionärernas uppfattning medan handikappinstitutet anser att bilstödskommitténs förslag snarast bör förverkligas.

Utskottet förutsätter att regeringen inom en snar framtid lägger fram ett förslag om förbättrat bilstöd till handikappade. I avvaktan härpå är utskottet inte berett att ta ställning till den närmare utformningen av ett sådant stöd. Det anförda innebär att utskottet avstyrker bifall till motionerna 1589 och 780.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *rätt till handikappersättning*
   att riksdagen avslår motionerna 1983/84:619, 1983/84:1200 yrkande 1 och 1983/84:1599,
2. beträffande *förbättrat bilstöd till handikappade*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:1589,
3. beträffande *bil som tekniskt hjälpmedel för handikappade*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:780.

Stockholm den 6 november 1984

På socialförsäkringsutskottets vägnar
SVEN ASPLING

Närvarande: Sven Aspling (s), Nils Carlshamre (m), Elis Andersson (c), Börje Nilsson (s), Lars-Åke Larsson (s), Gullan Lindblad (m), Karin Israelsson (c), Ulla Johansson (s), Siri Häggmark (m), Gunhild Bolander (c), Margó Ingvardsson (vpk), Nils-Olof Gustafsson (s), Barbro Nilsson i Visby (m), Ingegerd Elm (s) och Inger Hestvik (s).

Reservationer

1. Rätt till handikappersättning (mom. 1)

Nils Carlshamre, Gullan Lindblad, Siri Häggmark och Barbro Nilsson i Visby (alla m) och Margó Ingvardsson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "motion 619."

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar med "Utskottet har" och slutar med "till handikappade."

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Den ovannämnda" och slutar med "är påkallad." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att även om bedömningen av rätt till handikappersättning för psoriatiker teoretiskt sker enligt samma grunder som för andra grupper av handikappade så missgynnas i praktiken ändå psoriatikerna. Detta är enligt utskottets mening beklagligt med hänsyn till att psoriatiker ofta har betydande merkostnader på grund av sin sjukdom. Regeringen bör därför vidta åtgärder som är ägnade att åstadkomma en ny bedömning av ärenden rörande handikappersättning till psoriasissjuka. Enligt utskottets mening skulle, såsom framhållits i Försäkringskasseförbundets yttrande, en sådan åtgärd kunna vara att införa en ytterligare, lägre ersättningsnivå inom handikappersättningen. Denna ersättningsnivå skulle då även gälla andra grupper av handikappade. Med det anförda tillstyrker utskottet bifall till motionerna 619 och 1200 yrkande 1. Härigenom får även motion 1599 i huvudsak anses vara tillgodosedd.

dels att utskottet under moment 1 bort hemställa

1. beträffande *rätt till handikappersättning*
att riksdagen med bifall till motionerna 1983/84:619 och 1983/84:1200 yrkande 1 och med anledning av motion 1983/84:1599 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om rätt till handikappersättning för psoriasissjuka m. fl.

2. Bil som tekniskt hjälpmedel för handikappade (mom. 3)

Margó Ingvardsson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med "Utskottet förutsätter" och slutar med "och 780." bort ha följande lydelse:

Frågan om ett förbättrat bilstöd till handikappade är enligt utskottets mening mycket angelägen och måste snarast få en lösning. När det gäller utformningen av ett sådant stöd delar utskottet den uppfattning som förts fram i motion 780 nämligen att bil bör erkännas som tekniskt hjälpmedel för handikappade. En sådan lösning tillgodoser enligt utskottets mening de

handikappades behov av bil på ett helt annat sätt än bilstödskommitténs förslag, och den har också förordats av Handikappförbundens centralkommitté och De handikappades riksförbund. Regeringen bör därför – i nära samarbete med handikapporganisationerna – med förtur utarbeta ett förslag som innebär att bil erkänns som tekniskt hjälpmedel för handikappade. Såsom förordats i motion 780 bör regeringen därvid undersöka möjligheterna att sluta upphandlingsavtal med svenska biltillverkare i syfte att nedbringa kostnaderna och utveckla bättre anpassade fordon. Det anförda innebär att utskottet tillstyrker bifall till motion 780 och avstyrker bifall till motion 1589.

dels att utskottet under moment 3 bort hemställa

3. beträffande *bil som tekniskt hjälpmedel för handikappade*
att riksdagen med bifall till motion 1983/84:780 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om bil som tekniskt hjälpmedel för handikappade.

minab/gotab Stockholm 1984 79467